

Holdningspapir om naturpolitik

Holdningspapir om naturpolitik

1. Vision

Radikale Venstre ønsker en ambitiøs naturpolitik for naturens og menneskers skyld. Vi har siden partiets stiftelse kæmpet for beskyttelse af naturen startende med Danmarks første naturfredningslov fra 1917.

Den danske natur skal plejes, bevares og fremmes for at vi kan overlevere et rigt plante- og dyreliv og karakteristiske landskaber til generationerne efter os.

Det skal være muligt at leve i og af naturen på en bæredygtig måde.

2. Grundlæggende principper

Vi har et bredt naturbegreb, som ikke kun dækker vilde dyr og planter, men også geologi og landskaber, grundvandet, havet, luften og jorden.

Vi ønsker en bred beskyttelse af de forskellige naturtyper og et generelt øget naturindhold i Danmark.

Offentlighedens adgang til naturen skal opretholdes og udbygges i samarbejde med lodsejerne og under hensyntagen til naturen.

Radikale Venstre ønsker ikke, at livet uden for de store byer skal leves i et frilandsmuseum. Landbrug, turisme og øvrigt erhverv skal kunne drives og udvikles i samspil med naturen, og der skal etableres gode rammer for innovation og vækst – særlig med grønt fortegn. Det skal dog ske, så naturens tålegrænser ikke overskrides og vigtige naturhensyn ikke negligeres.

Land- og skovbrugets drift og aktive pleje af arealer er en del af Radikale Venstres naturpolitik og en vigtig del af bevarelsen af både det åbne landskab og naturpleje af beskyttede arealer.

Naturpleje og naturgenopretning skal ikke alene være en offentlig opgave. Landbruget, der ejer en overvejende del af arealerne i det åbne land, skal motiveres til en mere naturvenlig drift gennem øget samspil og dialog, økonomiske incitament, lettelse af administration og fjernelse af barrierer. Private skovejere skal ligeledes motiveres til dyrkning af skovtyper, som værner om og skaber større biodiversitet, herunder sikrer naturskov.

Udviklingen i de sidste mange år har trængt en række naturtyper så meget, at egentlig naturgenopretning er nødvendig. Det gælder fx vores højmoser og vandløb.

Artsrigdommen i naturen er vigtig. Dette kræver fokus både på størrelsen og kvaliteten af naturarealerne. Dette inkluderer en sund genetisk diversitet også iblandt arter, som sikres fx vha. sammenhængende arealer eller afsondrede arealer af en vis størrelse.

Radikale Venstre ønsker ikke et indhegnet landskab. For genindvandrede dyr, der er sårbare eller i mulig konflikt med land- og skovbrug, udarbejdes forvaltningsplaner. Aktiv genudsætning især af større pattedyr skal ske med et specifikt formål, fx naturpleje eller skabelsen af offentlig tilgængelige naturoplevelser. Aktiv spredning af vilde planter ud fra naturformål bør som udgangspunkt undgås.

3. Mål fordelt på naturtyperne

A. Bevar og styrk den biologiske mangfoldighed i skovene

Mere naturnær skovdrift, græsningsskov, stævningssskov, urørt skov og skovrejsning – både statsligt og privat.

B. Beskyt landområdernes plante- og dyreliv

Der må ikke træffes dispositioner i det åbne land, der generelt forringer levevilkårene for det naturlige plante- og dyreliv. Tiltag, der bevarer og skaber levesteder for planter og dyr i moser, enge, overdrev og lign., skal fremmes.

C. Beskyt markante landskabstræk – herunder kysterne

Markante landskabstræk som kysterne, heder og moser, store ådale og lign. skal beskyttes mod uhensigtsmæssig bebyggelse, industriel udnyttelse, råstofgravning og tilgroning.

D. Beskyt de ferske vandområdernes plante- og dyreliv

Det naturlige plante- og dyreliv i fjordene, søerne og vandløbene skal beskyttes og fremmes, bl.a. gennem bevaring og forbedring af vandkvaliteten og vandområdernes fysiske tilstand. Erhvervsmæssig eller rekreativ udnyttelse af vandområderne må ikke forringe levevilkårene for dyr og planter. Samtidigt skal vandløbene kunne aflede drænvand, overfladevand og spildevand.

E. Beskyt havets plante- og dyreliv

Havet, havbunden og dets plante- og dyreliv skal beskyttes i højere grad, og en større del af havarealet skal være beskyttet.

4. Virkemidler

Naturparker i form af nationalparker, (regionale) naturparker, geoparker, verdensarv (natur), biosfæreområder og lign. skal i løbet af en realistisk årrække udgøre 1/3 af Danmarks areal. Naturparkerne er ikke ment som fredninger, men skal fungere som rammer for samarbejdet mellem myndighederne og de, der lever af og med naturen.

Afgrænsningen af beskyttede naturtyper i naturbeskyttelseslovens § 3's forstand fastfryses. Udpegningsgrundlaget skal dog revurderes hvert 10. år. Udvidelse af de §3-beskyttede arealer vil herefter skulle ske efter aftale med lodsejeren. I aftalen kan indgå erstatning, tilskud til drift i en overgangsperiode, udskiftning med andet mindre værdifuldt §3-beskyttet areal el.lign. Udtagning vil kunne ske efter konkret faglig vurdering.

Tilskud og incitamentter til mere natur- og miljøvenlig drift af landbrugsarealer og skove fremmes, kommunikation om midler og muligheder gøres

nemmere tilgængelig og mere gennemsigtig, og reguleringen gennemgås for modsatrettede incitamenter og barrierer.

Naturpleje i form af fx afgræsning, stævning og høslæt bør ske i samarbejde med lokale landmænd og skovejere og fremmes ikke mindst i Natura 2000-områder.

Vand- og naturområders **tålegrænse for næringssalte** skal fastlægges lokalt og afspejles i gødskning og tilladelser for staldanlæg.

Det gældende **nationale skovprogram** tages op til revision med henblik på at en øget biodiversitet samordnes med andre interesser så som friluftsliv, tømmer og biomasse til den grønne omstilling.

Naturen i byerne må understøttes, så der bliver flere grønne områder og steder, hvor vilde dyr og planter kan leve.

Det Grønne Danmarkskort fastholdes som en vision og et instrument til planlægning. Det skal dog suppleres med midler, fx gennem EU's midler til naturvenlig drift. De konkrete planer skal være en integreret del af den kommunale planlægning.

Kystnærhedszonen og administrationen heraf bibeholdes.

Strandbeskyttelseslinjen opretholdes som forbudszone. For at sikre øget gennemsigtighed og udnyttelse af lokal viden overføres sagsbehandlingen af dispensationer fra strandbeskyttelseslinjen til kommunerne. Kommunernes afgørelser vedr. dispensation kan ankes til Naturklage-nævnet af Miljø- og Fødevareministeriet, berørte lodsejere og Danmarks Naturfredningsforening.

Mindst 1/5 af **havarealet** skal være beskyttet havnatur og udvikles som marine naturparker med forbud mod fiskeri med bundtrawl, råstofindvinding etc., særligt vigtigt i Natura 2000-områder. Den nuværende beskyttelse af Øresund skal udvides og udvikles til en grænseoverskridende marin naturpark. Tilsvarende beskyttelse bør gælde i Femern Bælt. Nye stenrev kan etableres, fx ved at anvende materialer fra nedbrudte kystbeskyttelses anlæg.

Der skal ske en indbyrdes prioritering af de **rødlistede dyre- og plantearter** ud fra en samlet afvejning. I Natura 2000-områderne må forvaltningen ikke kun sigte på de såkaldte **Bilag IV-arter** efter EU-naturbeskyttelsesdirektiverne. Der må også udfærdiges en rødliste for naturtyper, hvilket anbefales internationalt, men endnu ikke er sket i Danmark.

Vi lægger vægt på **undervisning i naturforståelse** på folkeskoler, gymnasier og erhvervsuddannelser, herunder især landbrugsuddannelsen.

Adgangen til naturen og oplysning herom må fortsat udbygges og den eksisterende infrastruktur, fx stisystemer for vandrere og cyklister vedligeholdes. Kanalisering af færdsel kan med fordel bruges for at reducere naturforstyrrelser. Naturvejlederordningen må fortsat opretholdes og understøttes af staten.

5. Finansiering

- En række af forslagene vedrører prioritering af naturtyper i det frie land og skovene. Til brug herfor foreslår vi at inddrage og omprioritere EU's landdistriktsmidler for at fremme vild natur i landskabet. Omfordeling af den direkte landbrugsstøtte til landdistriktsprogrammet kræver ikke inddragelse af EU.
- Danmark får en større andel af EU's Landdistriktsbudget, da vi i dag får relativt få midler.
- I forhold til fremme af naturindhold skal der i større omfang kunne gives engangstilskud, evt. som 20-årige tilskudsordninger, hvorefter den ændrede tilstand ikke kan rulles tilbage.
- Skovrejsning kan ske ved at områder selv får lov til at springe i skov.
- Styrket og fokuseret dialog med lodsejere om naturkvalitet kan i sig selv medvirke til skabe mere fokus på og vilje til at passe bedre på naturen.
- Der bør være øget kommunalt fokus på økosystemtjenester, fx beskyttelse mod erosion i kystområder, beskyttelse fra ekstremregn, fjernelse af næringssalte fra vandmiljøet, rent drikkevand, klimaregulering og turisme, som en samfundsøkonomisk favorabel løsning.
- Private midler til Naturfonden må tilskyndes, hvor det er muligt. Lokale naturfonde bør fremmes.
- Naturgenopretning kan fremmes ved brug af jordfordeling i stedet for opkøb til naturformål.